

УДК 304 : 316.36 : 364-7

Суханова О. А.¹, Щербина С. С.²

¹ студ. гр. СН-213сп НУ «Запорізька політехніка»

² канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ СІМ'Ї

Сім'я – це мала соціально-психологічна група, заснована на шлюбі або кровній спорідненості, члени якої пов'язані спільністю побуту, взаємною допомогою, моральною відповідальністю. Одночасно, сім'я – це соціальний інститут, що задовольняє потреби суспільства у відтворенні населення, організації навчально-виховної роботи, реалізації суспільного споживання, передачі культурної спадщини та ін.

У категорії сімей, які потребують особливої допомоги, на перше місце висувається молода сім'я. Знадобилося чимало зусиль і часу, щоб у сучасному суспільстві утвердився сам термін «молода сім'я». Це не означає, що сформувався якийсь особливий тип сім'ї. Її проблеми входять складовою частиною в коло проблем сучасної сім'ї. Тому ставлення до молоді сім'ї визначається тією соціальною політикою, яка проводиться щодо інституту сім'ї в цілому.

Під студентською сім'єю мається на увазі сім'я, в якій молодята – студенти денного відділення закладу вищої освіти. Це молода родина, у котрій молодятам не більше 28 років, стаж сімейного життя не перевищує 5 років.

Студентська сім'я – явище особливе. По-перше, тому, що рідкісне, по-друге, тому, що така сім'я відрізняється від звичайних молодих сімей більшою кількістю соціальних ролей і поєднанням більшої кількості зобов'язань. Можливо, саме тому студентська сім'я є об'єктом роздумів науковців і публіцистів, її вивчають соціологи, філософи, психологи, педагоги.

Студентська сім'я створюється в результаті активного пошуку молодими людьми близької, дорогої людини, необхідної для щасливого, повноцінного життя. Було доведено, що переважним мотивом укладення шлюбу у студентській молоді є любов і близькі до неї духовні, етичні й естетичні цінності та чекання. Студентська сім'я – це спільна діяльність, яка передбачає справедливий розподіл домашніх обов'язків між подружжям і це потрібно враховувати як дружині, так і чоловікові. Зрозуміла тривога батьків за долю своїх дітей. Та батькам не варто хвилюватись, що створивши родину їхні діти будучи студентами залишать навчання, адже це їхнє майбутнє та майбутнє їхніх дітей.

Звичайно ж, створення студентської сім'ї це процес складний і суперечливий, оскільки властиве кожній молодій сім'ї прагнення до матеріальної, житлової, соціальної незалежності від батьків у більшості випадків є недосяжним, що часто веде до конфліктів і ускладнень. Необхідність поєднувати навчання і сімейні обов'язки (особливо, якщо сім'я проживає у гуртожитку) викликає втому, перевантаження і певне розчарування, виступаючи додатковим негативним чинником, особливо у порівнянні з безтурботним життям однокурсників. При цьому і оточення (батьки, викладачі, однокурсники) не завжди позитивно сприймає студентські сім'ї, демонструючи кращі прояви суспільних стереотипів, перш за все гендерних: від необхідності чоловіку забезпечувати родину (чого студент самостійно зробити не може) до перекладання всього обсягу домашньої роботи на дружину (особливо при народженні дитини). А факт народження дитини під час навчання у закладі вищої освіти нерідко сприймається і батьками, і самими студентами як перешкода для подальшого навчання, особливо по відношенню до матері-студентки.

Особливістю взаємин у студентській сім'ї є стурбованість подружжя появою конфліктів, незалежно від характеру і частоти. Ще однією характерною рисою студентського шлюбу є різноманітний зміст конфліктів. Вони були пов'язані і з основними сторонами життєдіяльності сім'ї, і найширшим спектром проблем, розв'язуваних подружжям під час адаптації. Це свідчить про активність адаптаційних процесів.

Якщо у зрілій сім'ї сфера конфліктів обмежена і сварки досить одноманітні, то у молодій сім'ї причиною сутичок стає геть усе.

Здійснення заходів підтримки дозволить зміцнити інститут молодого сім'ї, поліпшити її побутові і житлові умови, знизити кількість шлюбів, що розпадаються, перебороти демографічну кризу в суспільстві, зміцнити основи виховання майбутніх поколінь.

Студентські соціальні служби є важливими структурними підрозділами у закладах вищої освіти, оскільки їхня робота спрямована на вирішення соціальних проблем конкретного студента, групи студентів чи студентської сім'ї. Практично всі студенти, які скористалися послугами студентських соціальних служб, позитивно оцінили їхню діяльність та якість отриманої допомоги. Особливо високий відсоток користувачів соціальних послуг серед студентів, які мають проблеми з адаптацією до навчального процесу на молодших курсах навчання.

Студентські сім'ї мають потребу у розширенні діяльності студентських соціальних служб щодо надання соціально-психологічних послуг, соціального супроводу та допомоги в здійсненні догляду за дітьми.